Fajvédelem ---- Területi védelem

+ nyilvánosság
+ jogi alap
+ nevelési eszköz

- listák elavulnak
- élőhely-védelem nélkül mit sem ér

+ hatékonyabb
+ életközösség védelem
+ kezelés lehetősége

Egyedi védelem

- ex lege védett objektumok (barlangok,...)
- rendeletben meghatározott védett és fokozottan védett fajok és objektumok (13/2001. (V.9) KöM)

	Védett	**Fokozottan védett**	**EU**	**Összesen**
Növény	646	87	575	1308
Zuzmó	8	-	-	8
Gomba	35	-	-	35
Állat	986	186	679	1851
Összesen	1675	273	1225	3202

13/2001. (V. 9.) KöM rendelet

1. melléklet ***Védett és fokozottan védett növények***
2. melléklet ***Védett és fokozottan védett állatok***
5. melléklet ***Fészeképítő hangyafajok védett fészkei (bolyok)***
6. melléklet ***Fokozottan védett barlangok***
7. melléklet ***Az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növényfajok***
8. melléklet ***Az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős állatfajok***
9. melléklet ***Védett gombák és zuzmók (lichenizált gombák)***

Védett és fokozottan védett növények

Név	Védett	Fokozottan védett	Összesen
Mohák	77	0	77
Harasztok	37	7	44
Nyitvatermők	0	1	1
Zárvatermők	532	79	611
Növények összesen:	**646**	**87**	**733**

Védett gombák és zuzmók

- 23/2005. (VIII.31.) KvVM rendelet
  13/2001. (V.9) KöM rendelet módosítása,
  9. számú melléklet
- 35 gomba 2-5-10 000 Ft
- 8 zuzmó (=lichenizált gomba) védelme 5-10 000 Ft

Név	Védett	Fokozottan védett	Összesen
Kagylók	2	0	2
Csigák	40	2	42
Százlábúak	1	0	1
Rákok	3	0	3
Pókok	16	0	16
Rovarok	573	54	627
Gerinctelenek összesen:	**635**	**56**	**691**
Körszájúak	0	3	2
Halak	24	7	31
Kétéltűek	17	1	18
Hüllők	10	5	15
Madarak	257	95	352
Emlősök	41	14	55
Gerincesek összesen:	**347**	**129**	**482**
Állatok összesen:	**986**	**186**	**1168**

Fokozottan védett barlangok

- minden barlang ex lege védett
- 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet 6. melléklet Fokozottan védett barlangok

- Aggteleki-karsztvidék (25)
- Bakony hegységben (20)
- Budai-hegységben (13)
- Bükk hegységben (52)
- Cserhát hegységben (3)
- Gerecse hegységben (9)
- Mátra hegységben (1)
- Mecsek (5)
- Pilis hegységben (15)
- Vértes hegységben (2)
- Villányi hegységben (2)

A fajok védetté nyilvánításának szempontjai

1. A fajban megtestesülő génkészlet pótolhatatlansága
   - A faj filogenetikai elszigeteltsége
   - Elterjedési területének nagysága (bennszülöttségi jelleg)
   - Elterjedési területének diszjunktsága (reliktumjelleg I.)
   - Hazai előfordulásainak kora (reliktumjelleg II.)
2. **Veszélyeztetettség**
3. **Ritkaság**
4. Tudományos jelentőség
5. A faj szépsége (dekorativitás, attraktivitás)
6. A faj indikátor-jellege, ökológiai „szerepe”
7. A nemzetközi természetvédelmi egyezmények ajánlásai
8. Ritka, veszélyeztetett rokonfajokkal való összetévesztés lehetősége

Veszélyeztetettség

- nagyon kis area (sziget, egy tó)
- egy vagy kevés populáció
- kis populációméret
- csökkenő populációméret
- specializált
- kis denzitás (területenként kevés egyed)
- nagy territórium-igény
- nagytestű állatok
- rosszul terjedő fajok

„Kihalási örvények”

A ritkaság

- térben, időben – többféle formája van
- Két legfontosabb komponense:
  - földrajzi elterjedés (area)
  - lokális gyakoriság

		elterjedés	
		széles	**szűk**
lokális gyakoriság	**magas**	gyakori	R1
	alacsony	R2	R3

- Okai: külső/belső/természetes/evolúciós

Természetvédelmi értékelés

Fajszintű értékelési rendszerek

- Természetvédelmi szempontú értékbesorolási rendszerek
- Vörös listák
- Védettségi listák

Területek értékelése

Id. Területi védelem

Természetvédelmi szempontú értékbesorolási rendszerek

1. Egyszerű rangsorok, kategóriák
Simon Tibor, Borhidi Attlia

2. Többváltozós értékelési rendszerek
Németh Ferenc, Báldi András

1. Egyszerű rangsorok, kategóriák

pl. Simon (1988),	Borhidi (1993)
• **VÉDETT VAGY VÉDENDŐ**	
• unikális (U)	+4 unikális (Xu)
• fokozottan védett (FV)	
• védett (V)	+2 ritka (Xr)
• **TERMÉSZETESSÉGRE UTALÓ FAJOK**	
	6 specialista (S)
• társulásalkotó (E)	5 kompetítor (C)
• kísérő (G)	4 generalista (G)
• pionír (TP)	3 pionír (NP)
• **LEROMLÁST, ZAVARÁST JELZŐ FAJOK**	
• term. zavarástűrő (TZ)	3 term zt. (DT)
• gyom (GY)	1 term. gyom (W)
• gazdasági növény	-1 meghonosodott (I)
• adventív	-1 behurcolt idegen (A)
	-2 ruderális komp. (RC)
	-3 agresszív tájidegen (AC)

2. Többváltozós értékelési rendszerek

- több kritérium alapján pontszámok

- pl. Németh-féle rendszer
  I. génkészlet pótolhatatlansága
  II. veszélyeztetettség mértéke

- Báldi & msti. szárazföldi gerincesek
  I. Biológiai jellemzők
  II. A magyarországi állomány helyzete
  III. A faj kutatásának és védettségének helyzete

„Színes listák”

- A *vörös lista* - mely a legnagyobb múltra tekint vissza, s a legismertebb a listák közül - a taxonok veszélyeztetettségét (fenyegetettségét) mutatja be.
- A *rózsaszín lista* - amit a vörös lista „előszobájának” lehet tekinteni - azokat a taxonokat tartalmazza, amelyek rövid időn belül vélhetően veszélyeztetetté válnak.
- A *kék lista* azon taxonokat mutatja be, amelyeknél az elmúlt időszakban - az aktív védelemnek köszönhetően - csökkent a veszélyeztetettség mértéke.
- A *zöld lista* az állományaik számában és nagyságában nem, vagy érzékelhetően nem változó fajokat sorolja fel, melyeket általában nem teszünk közzé.
- A *fekete lista* a flóraszennyezést okozó elvadult adventív fajokat mutatja be.
- A *szürke lista* a flóraszennyezővé váló fajokat tartalmazza, a fekete lista „előszobája”.

Vörös lista, vörös könyv

A korábbi nemzetközi veszélyeztetettségi kategóriák
(az IUCN korábbi kategóriái)

Ex - Extinct (kipusztult)

E - Endangered (kipusztulás közvetlen veszélyébe került)

V - Vulnerable (sebezhető)

R - Rare (ritka)

K - Insufficiently known (hiányosan ismert)

I - Indeterminate (meghatározatlan veszélyeztetettségű)

A magyarországi veszélyeztetettségi kategóriák (1989)

K - ***kipusztult és eltűnt***

kipusztult = az utóbbi 50 évben - többszöri keresés ellenére - sem került elő

eltűnt = az elmúlt tíz évben nem találták

pl. forrásfodorka (k), halászsas, vándorsólyom

KV - ***kipusztulással közvetlenül veszélyeztetett***

Egyetlen, önfennmaradásra képes populációja sincs (kis egyedszám, elszigetelt populációk, erős visszaszorulás), illetve a termőhelyeken állandó, nem vagy csak nagy költséggel kivédhető veszélyforrások működnek.

pl. magyar vadkörte, fekete gólya, túzok, kerecsensólyom

AV - ***aktuálisan veszélyeztetett***

Valamennyi állománya csökkenőben ill. eltűnőben van, majdnem minden élőhelyét veszély fenyegeti, védelem nélkül a kipusztulástól nem menthető meg.

pl. szennyes ínfű, pilisi len, tornai vértő, erdei/nagy/ mogyorós pele

PV - ***potenciálisan veszélyeztetett***

Populációik általában gyengék, pillanatnyilag nem fenyegeti őket ugyan a kipusztulás veszélye, de bármikor veszélybe kerülhetnek.

- *létében egyelőre nem veszélyeztetetett*
- *ismeretlen veszélyeztetettségű*

pl. vetővirág, homoki fátyolvirág, farkasalmalepke, réti fülesbagoly

Veszélyeztetettségi kategóriák (3.1) –IUCN 2001

Threatened (veszélyben lévő fajok)	CRITICALLY ENDANGERED (CR) (aktuálisan veszélyeztetett)	ENDANGERED (EN) (veszélyeztetett)	VULNERABLE (VU) (sérülékeny)
Populáció mérete az utóbbi 10 évben	90%-kal csökkent	70%-kal csökkent	50%-kal csökkent
Elterjedési területe kisebb mint	100 km^2	5000 km^2	20000 km^2
Az összegyedszám kisebb mint	250	2500	10000
A kihalás valószínűsége 10 éven belül nagyobb, mint	50 %	20 % (20 év)	10 % (100 év)

Rózsaszín Lista

Ebbe a csoportba azok a taxonok tartoznak, amelyek a vörös lista kritériumai alapján nem sorozhatók egyik fenyegetettségi kategóriába (CR, EN, VU) sem, de a tapasztalatok szerint a veszélyeztetettség felé sodródnak, s várhatóan egy bizonyos időn belül veszélyeztetetté válnak.

Kategóriái:

NT = fenyegetettség közeli (near threatened)

LC = legkevésbé veszélyeztetett (least concern)

Kék lista

A kék lista azon vörös listás fajok jegyzéke, amelyeknél az adott területen tartós állománystabilizálódást vagy -növekedést lehetett tapasztalni. Ez a lista - mint információs bázis - most kezd a természetvédelem eszköztárába bevonulni.

A kék lista kategóriái

$\underline{\uparrow}$ A természetvédelmi beavatkozások következtében a vörös listáról törölhető.

$\underline{\uparrow}*$ A vörös listáról törölhető, de ez nem a természetvédelmi beavatkozásnak köszönhető.

$\uparrow$ A természetvédelmi beavatkozások következtében tartós állománynövekedés tapasztalható, de a vörös listáról való törléshez ez még nem elegendő.

$\uparrow*$ Tartós állománynövekedés, de ez nem a természetvédelmi beavatkozásoknak köszönhető, a vörös listáról való törléshez pedig még nem elegendő.

= A természetvédelmi beavatkozások következtében tartós állománystabilizálódás tapasztalható.

=* Tartós állománystabilizálódás, de ez nem a természetvédelmi beavatkozásoknak köszönhető.

Fekete Lista

A fekete listába azokat az adventív fajokat sorozzuk be, amelyek fellépésükkel biológiai környezetszennyezést (flóraszennyezést) okoznak. Adventívnek tekintjük azokat a fajokat (taxonokat), amelyek adott területen nem természetesen (nem őshonosan) fordulnak elő. Az adventív kategóriába az elvaduló kultúrnövények (hemerophyta = ergasiophyta) és a behurcolt növények (xenophyta) tartoznak. Behurcolt (nem szándékosan behozott) fa- és cserjefajunk nincsen.

Elvaduló fajok, terjedésük szerint:

1. Nagyon gyakran elvaduló, agresszíven terjedő (invazív) faj, az országban sok helyen és tömegesen lép fel, rövid idő alatt nagyobb területeket hódíthat meg.
2. Gyakran elvaduló faj, sok helyen lép fel, de tömeges elszaporodásra és gyors terjedésre (inváziórа) nem képes.
3. Szórványosan, kis példányszámban elvaduló, tömegszaporodásra nem képes faj.
4. Nagyon ritkán elvaduló faj, sokszor átmeneti megjelenésű (efemerofiton), egy vagy csak nagyon kevés helyen lép fel.

Hol és hogyan?

In situ védelem

- természetvédelem alapvető feladata
- csak élőhellyel együtt lehetséges

- érdekellentétek

Ex situ védelem

- élőhelyén kívül
- végső mentés, kisebb MVP
- állat- és botanikus kertek
- akváriumok, magbank
- tudatformálás

- kiszakítás, populáció feletti diverzitás elveszik
- drága, bizonytalan
- beltenyészet
- más környezet

Visszatelepítés

(rendszerint ez az ex situ védelem célja!)

(1) Megfelelő létszámú és genetikai változatosságú életképes *ex situ* populáció megléte.

(2) Az eredeti élőhelyen a veszélyeztető tényezők kiküszöbölése, vagy másik megfelelő természetes élőhely kiválasztása.

(3) Az érintett emberek, helyi lakosok, hatóság beleegyezése

(4) A visszatelepítendő egyedek felkészítése a szabadföldi körülményekre, illetve alkalmazkodásának lehetővé tétele.

(5) Megfelelő eszközök, szakértelem és anyagi források

(6) A visszatelepített egyedek helyi növény- és állatközösségekre való várható hatásának ismerete.

Háziasított fajták védelme

4/2007. (I. 18.) FVM-KvVM együttes rendelet

1. Védett őshonos mezőgazdasági állatfajták

- **Szarvasmarha és bivaly:** magyar szürke, magyar házibivaly
- **Ló**: gidrán, hucul, kisbéri félvér, lipicai, furioso-north star, nóniusz, magyar hidegvérű, shagya arab
- **Szamár**: magyar parlagi szamár
- **Sertés**: szőke mangalica, fecskehasú mangalica, vörös m.
- **Juh**: hortobágyi (magyar) racka, gyimesi r., cigája, cikta
- **Tyúk**: sárga magyar, kendermagos m., fehér m., fogolyszínű m., fehér erdélyi kopasznyakú
- **Gyöngytyúk**: magyar parlagi gyöngytyúk
- **Lúd**: fodrostollú magyar lúd, magyar lúd
- **Kacsa**: magyar kacsa
- **Pulyka**: bronz pulyka, réz pulyka
- **Nyúl**: magyar óriás

2. Veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták

- Szarvasmarha: magyar tarka

„Nemzeti kincsek”

- 32/2004. (IV. 19.) OGY határozat
  a védett őshonos vagy veszélyeztetett, magas genetikai értéket képviselő tenyésztett magyar állatfajták nemzeti kinccsé nyilvánításáról
- „őshonos” fajtákon túl, hosszú időn keresztül tenyésztett fajta, amely állatfajták a magyar nemzeti kultúra része
- A nemzeti kinccsé nyilvánított állatfajták tenyésztését, állományának fenntartását, és az ezekkel összefüggő tevékenységeket az állam elősegíti.
- Lista – 5 évenként felülvizsgálják
- pl. szarvasm., juhok, tyúkok, pontyok, kutyák (Komondor, Kuvasz, Puli, Pumi), galambok (Magyar díszposta, Szegedi magasszálló, Hódmezővásárhelyi ernyőszemű kerengő)

Területi védelem

- egybefüggő élőhelyek → elszigetelt maradványok
- 8600 terület, 8 millió km^2, Föld 6%-a védett (IUCN, 1994)
- 30000 terület, 12,8 km^2, 9,57 % (IUCN, 2000)
- közel 160000 terület, szárazföld 11 %-a (IUCN, 2011)
- szárazföld 14,6 %-a védett (WCPA, 2013)
- védett területek aránya változatos
- alulreprezentált élőhelyek → reprezentativitás szükséges

A területi védettség céljai

- általános célok:
  - nagy, működő ökoszisztémák megőrzése
  - biodiverzitás és ökol.-i folyamatok védelme, fenntartása
  - fajok védelme, élőhelyeinek fenntartása
- egyensúlyi → nem-egyensúlyi nézet
- mérsékelt zavarás hipotézis (Connell 1978)

- konfliktusok:
  - tervezés (hely, méret, alak stb.)
  - helyi érdekek (társ. és kulturális hatások)
  - politikai és gazdasági érdekek (hasznosítás vs. védelem)
- prioritások alapja:
  - fajgazdagság
  - endemizmusok, biogeográfiai ritkaságok
  - veszélyeztetett, ritka élőhelyek vagy fajok

Területek értékelésének kritériumai

- Sokféleség több szinten (faj, közösség, élőhely, élettelen ért.)
- Természetesség emberi hatások, pot. vegetációtípushoz
- Ritkaság
- Méret „nagyobb jobb”
- Sérülékenység veszélyeztetettség – kevésbé jobb
- Jellemzőség (reprezentativitás)
- Elhelyezkedés ökológiai hálózat
- Működőképesség természetes folyamatok
- Történet ismert jobb
- Potenciális természetvédelmi érték megfelelő kezelés
- Különleges jelentőség

Területi védettség lépései

- állapotfelmérés
- prioritások → célállapotok
- hely meghatározása, védettség tervezése
- védetté nyilvánítás, kezelés meghatározása
- monitorozás
- szükséges intézkedések

Területválasztási módszerek

- gondos tervezés → ← ad hoc területválasztás
- ad hoc területválasztás mozgatói:
  - értéktelen, másra nem jó területek
  - látványosság, turisztikai vonzerő
  - vízbázis, vadasparkok, rekreációs területek
  - helyi nyomás
- következmények:
  - nem reprezentatív hálózat
  - később magas költségek
- területek beazonosítása:
  - hot spots
  - hiányelemzés (gap analysis, GIS)
  - helykiválasztó algoritmusok

Védett területek osztályozása (IUCN,1994)

I. a. Szigorúan védett természetvédelmi területek,

I. b Vadon területek

II. Nemzeti parkok

III. Természeti emlékek

IV. Kezelt természetvédelmi területek

V. Tájvédelmi körzet

VI. Védett területek a természeti erőforrások fenntartható kitermelésével

Magyarország védett területei

- 1996. évi LIII. tv. A természet védelméről
  - nemzeti park, (NP) 10 db
  - tájvédelmi körzet, (TK) 39 db
  - természetvédelmi terület, (TT) 168 db
  - természeti emlék (TE). 1 db

Nemzeti Parkok

I. Hortobágyi Nemzeti Park (Debrecen)	1973
II. Kiskunsági Nemzeti Park (Kecskemét)	1975
III. Bükki Nemzeti Park (Eger)	1976
IV. Aggteleki Nemzeti Park (Jósvafő)	1985
V. Fertő-Hanság Nemzeti Park (Sarród)	1994
VI. Duna-Dráva Nemzeti Park (Pécs)	1996
VII. Körös-Maros Nemzeti Park (Szarvas)	1997
VIII. Duna-Ipoly Nemzeti Park (Esztergom)	1997
IX. Balaton-felvidéki Nemzeti Park (Csopak)	1997
X. Őrségi Nemzeti Park (Őriszentpéter)	2002

Nemzeti parkok övezetei

„A” természeti övezet

- NP legértékesebb, leginkább természetes része
- ± önfenntartó, természeti folyamatok
- nincs lakosság, se építmények
- *cél:* természetes állapotok fenntartása

„B” *természetkímélő hasznosítás övezete*

- természetes és természetközeli állapot
- kis mértékű területhasználat, szórványos beépítés
- *cél:* természetes állapot megőrzése + tevékenységek

„C” *szolgáltató övezet*

- csekély állandó népesség, hagyományos gazdálkodás
- *cél:* látogatás koncentrálása, idegenforgalom

Hortobágyi Nemzeti Park

- Alapítva: 1973. jan. 1. (1851/1972 OTvH) 52 000 ha
- ma már 82 ezer ha védett
- 1999. dec. 1-től az UNESCO: „Világörökség része”

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében

Szatmár-Bereg TK, Közép-tiszai TK,

Hajdúság TK, Bihari-sík TK

és 18 TT, (+ 738 kunhalom, 40 földvár)

Kiskunsági Nemzeti Park

- Alapítva: 1975 48.000 ha
- Területe 50, 6 ezer ha

1. **Felső-Kiskunsági puszta**
2. **Felső-Kiskunsági tavak**
3. **Izsáki Kolon-tó**
4. **Fülöpházi homokbuckák**
5. **Orgoványi rétek**
6. **Bócsa-Bugac buckavilága és a homokpuszta**
7. **Tőserdő és a szikrai Holt-Tisza**
8. **Peszéradacsi Rétek**
9. **Miklapuszta**

- Alapítva: 1976. dec. 28. (18/1976. OTvH) 38774,6 ha
- ma 42 ezer ha

- Bükk-hegység
- Barlangok 1100 (52 FV)

- +9 TK, +14 TT
- világörökség (Hollókő ófalu)

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területe

Aggteleki Nemzeti Park

- 1978 Aggteleki TK
- Alapítva: 1985 (OKTH 7./1984. (XII.25.))
- Területe: 20 ezer ha

- 1995-től világörökség része a Barlada-Domica barlangrendszer
- Aggteleki bioszféra rezervátum

ANPI kezelésében:
2 TK + 16 TT

Aggteleki Nemzeti Park

- **Területei**:

- **Földtani értékek**:
  - karsztjelenségek (töbrök, víznyelők…) 1200< barlang
  - 90 forrás

- **Természeti értékek**
  - erdők, sziklagyepek
  - mozaikosság, átmeneti jelleg, sokféleség
  - **Növényfajok**:

kakasmandikó, tornai vértő, osztrák sárkányfű

  - **Állatfajok**

havasi cincér, császármadár, Petényi márna, foltos szalamandra, haris, vadmacska, farkas, hiúz

Fertő-Hanság Nemzeti Park

- Alapítva: 1991 – Fertő-tavi NP (← Fertő-tavi TK)
- FHNP 1994-től (+ Hansági TK)
- Területe: 24 ezer ha

1979-ben az UNESCO MaB programja keretében bioszféra rezervátummá nyilvánították

1989-től Ramsari terület

2001. decemberében mind a magyar, mind az osztrák oldalon, az egész Fertő-tó elnyerte a Világörökség címet a kultúrtáj kategóriában.

Fertő-táj

Fertő-tó

- sekély szikes tó (átlagos mélység< 1m)
- legnyugatibb sztyepptó
- a tavi szukcessziósorozat előrehaladott stádiumában
- nagy kócsag, vörös gém, nyári lúd, szürke gém fészkel
- fontos vonulási állomás

Fertőmelléki dombsor

- Erdők
- Kistómalmi láprét

Hanság

- valaha hazánk legnagyobb lápterülete volt
- Kapuvári-Hany: rekettyefüzes láprétek
- Lébényi-Hany: nyúlfarkfüveses és kékperjés kiszáradó láprétek

A FHNPI Tájvédelmi Körzetei

Soproni Tájvédelmi Körzet **(A múlt század utolsó harmadától kezdődő fenyveserdő-telepítés hatására ma az erdők 50-55%-a tűlevelű fenyvesekből áll)**

Szigetközi Tájvédelmi Körzet **(Az 1987-ben létrehozott tájvédelmi körzet elsődleges célja a Szigetköz (Öreg-Duna és a Mosoni-Duna-ág közötti terület) sajátos vízrendszerének, növény- és állatvilágának a megőrzése)**

Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet **(1992-ben létesült, részei: a Pannonhalmi-dombság, Kisalföldi meszes homokpusztái, Erebe-szigetek és a Holt-Rába környéke. A Pannonhalmi-dombság a tájvédelmi körzet legnagyobb területi egysége.**

FHNPI Természetvédelmi Területei

- Soproni botanikus kert TT
- Liget-patak menti TT
- Bécsi-domb TT
- Ikva-patak menti TT
- Nagycenki-hársfasor TT
- Pannonhalmi arborétum TT

A Duna-Dráva Nemzeti Park

DUNA-DRÁVA
NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

- **Alapítva : 7/1996. (IV. 17.) KTM rend.**
- **50 ezer ha**

Duna menti területek

A védett növények közül a holtágak igazi éke:

- **Fehér tündérrózsa (*Nymphaea alba*),**
- **a májusban mindent elborító Gyönyörű tündérfátyol (*Nymphoides peltata*),**
- **és a Sulyom (*Trapa natans*).**
- **A csendesebb morotvákban igen gyakori a Mételyfű (*Marsilea quadrifolia*) és a**
- **jégkori maradvány Rucaöröm (*Salvinia natans*).**
- **Jellegzetes védett növényük a Nyári tőzike (*Leucojum aestivum*) és**
- **Kockás kotuliliom (*Fritillaria meleagris*).**

A területen 7 a hazai faunára új gerinctelen fajt sikerült kimutatni, és számos az Alföld faunájára új, ritka és veszélyeztetett fajt ismerünk.

- Kecsege (*Acipenser ruthenus),* a Menyhal (*Lota lota)*, a Csuka (*Esox lucius),* a Jász- (*Leuciscus idus)* illetve a Dévérkeszeg (*Abramis brama).*

- A hüllők közül legjelentősebb a Mocsári teknős (*Emys orbicularis*) előfordulása és a Vízisikló (*Natrix natrix*) populáció kiterjedése a területen.

- A védett terület igazi értéke a csodálatosan fajgazdag madárvilág. Fekete gólya, réti sas, szürke gém, kis kócsag, bakcsók, nyári lúd és denevérfajok (Tavi denevér, a Pisze denevér, Vízi denevér, Törpe denevér)

- A területen mindenütt gyakorinak mondható a vidra, vadmacska, gímszarvas.

Dráva menti területek

A Dráva 26 községhatárt érintő somogyi szakaszán 16 657 ha a védett terület kiterjedése, ebből fokozottan védett 4 760 ha

A Nemzeti Park e területének gazdag növényvilága: mintegy 150 növénytársulás és közel 100 védett növényfaj került elő.

Közel 4500 állatfaj került elő. A védett állatfajok száma eléri a 300-at és mintegy 40 állatfaj hazánkban először itt került elő.

Körös-Maros Nemzeti Park

- 1997. január 16-án jött létre
- területe 51 ezer hektár, ebből 6 500 hektár FV
- mozaikos felépítésű, 13 területi egységből áll

A Körös-Maros Nemzeti Park részterületei:

1. Kis-Sárrét
2. Bélmegyeri Fáspuszta
3. Mágor-puszta
4. Dévaványai-Ecsegi puszták
5. Kígyósi-puszta
6. Körös-ártér
7. Cserebökény
8. Kardoskúti Fehértó
9. Csanádi puszták
10. Maros-ártér
11. Tompapusztai löszgyep
12. Tatársánci ősgyep
13. Csorvási löszgyep

Magyar (sziki) sóvirág

Cigája nyáj, Kardoskúti Fehér-tó

Balaton-felvidéki Nemzeti Park

- Alapítva: 31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet
- 58 ezer ha
- Tihanytól a Kis-Balaton mocsárvilágáig terjed

BALATONI
NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

Duna-Ipoly Nemzeti Park

- Alapítva: 34/1997 (XI.20) KTM rendelet
- Törzsterület 60 669 hektár
- Dunakanyar
- Ipoly-völgy

Őrségi Nemzeti Park

A 2002. március 8-án felavatott Őrségi Nemzeti Park:

- **az 1978-ban alapított Őrségi Tájvédelmi Körzet,**
- **az 1976-ban alapított Szentgyörgyvölgyi Tájvédelmi Körzet,**
- **valamint a Belső-Őrség és a térség határán futó Rába-völgy természetközeli állapotú területét öleli fel, 43 897 ha kiterjedésben.**

Ebből 3 104 ha fokozottan védett.

Kornicstárnics